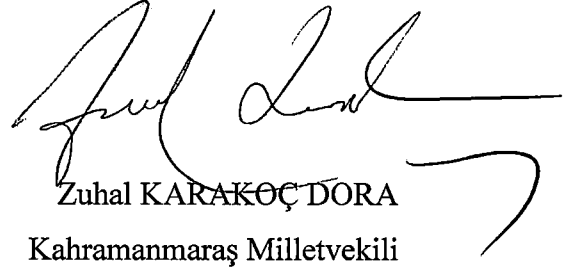

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 03/06/2025
Sayı : 546

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2547 Sayılı ve 4/11/1981 Tarihli Yükseköğretim Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederim. 29.04.2025.

Zuhale KARAKOÇ DORA
Kahramanmaraş Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 4-6-2025	Esas No: 2/3150

GENEL GEREKÇE

2547 sayılı 4/11/1981 tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun öğretim üyelerinin yükselme ve atama süreçlerini düzenleyen 26. maddesi, profesörlük unvanının kazanılması ve atama süreçlerini düzenlemekte olup profesörlük unvanı yalnızca bir idari kadro ile ilişkilendirilmiş ve akademik bir unvan olarak kazanılmasına imkân tanınmamıştır. Bu durum, profesörlük unvanının bilimsel liyakatten ziyade idari atanmalara bağlı biçimde şekillenmesine neden olmakta ve akademik unvanların evrensel niteliği ile bağdaşmamaktadır. Kanun teklifi, profesörlüğün bir idari kadrodan ibaret olmaktan çıkarılıp akademik liyakat esasına dayalı olarak kazanılmasını temin edecek şekilde mevzuatta değişiklik yapılmasını öngörmektedir.

Aynı zamanda Kanun teklifiyle, profesörlük unvanının kazanılması ve atama süreçlerinde daha objektif, denetlenebilir ve merkezi bir yapı kurulması, başvuru koşullarının bilimsel nitelik esaslı olarak yeniden düzenlenmesi ve Üniversitelerarası Kurul ile Yükseköğretim Kurulu'nun süreçteki belirleyici rolünün güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Aynı zamanda profesörlük başvurusunda yabancı dil yeterliliği, yayın değerlendirme kriterleri, jüri yapısı ve süreçlerin şeffaflığı gibi hususlara açıklık getirilerek hem adaylar hem de yükseköğretim kurumları açısından öngörülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Aynı Kanun'un 29. maddesinde yer alan ve akademik unvanların kullanılmasını yükseköğretim kurumlarında fiilen görev yapma şartına bağlayan hükmün kaldırılmasıyla, akademik unvanın kamusal niteliği ve bilimsel üretim temelli kazanımına vurgu yapılmakta, unvanın kullanılmasına ilişkin sınırlamanın kaldırılması hedeflenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1: Terminoloji sadeleştirilerek teknik uyum sağlanmaktadır.

MADDE 2: Akademik ilerlemede esneklik hedeflenmektedir.

MADDE 3: Objektif ve alana özgü ölçütlerin oluşturulması amaçlanmaktadır.

MADDE 4: Yabancı dil yeterliliği, jüri sistematığı ve şeffaflık gibi unsurlar düzenlenerek süreç güçlendirilmektedir.

MADDE 5-6: İfadeler sadeleştirilerek metin bütünlüğü sağlanmaktadır.

MADDE 7: Akademik unvanların yükseköğretim dışındaki kullanımına getirilen sınırlama kaldırılarak, bilimsel unvanların evrensel niteliği ön plana çıkarılmaktadır.

MADDE 8: Yürürlük maddesidir.

MADDE 9: Yürütme maddesidir.

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 2547 Sayılı ve 4/11/1981 Tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun 26. maddesinin (a) fıkrasında yer alan "Profesörlüğe yükseltilerek atama" ifadesi, "Profesörlüğe yükselme" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2- 2547 Sayılı ve 4/11/1981 Tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun 26. maddesinin (a) fıkrasının 1. bendinde yer alan "beş yıl" ifadesi "üç yıl" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 3- 2547 Sayılı ve 4/11/1981 Tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun 26. maddesinin (a) fıkrasının 2. bendinde yer alan "Doçentlik unvanını aldıktan sonra, ilgili bilim alanında özgün yayınlar veya çalışmalar yapmış olmak, gerekir. Yukarıdaki (2) numaralı bentteki yayınlardan biri, başvuru dosyasında başlıca araştırma eseri olarak belirtilir." hükmü yürürlükten kaldırılmış ve mezkûr maddeye aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

2) Doçentlik unvanını aldıktan sonra, Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte ve Profesörlük unvanı için başvuru alan ilgili bilim alanında özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmış olmak,

MADDE 4- 2547 Sayılı ve 4/11/1981 Tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun 26. maddesinin (a) fıkrasına aşağıdaki sıralı bentler eklenmiştir.

3) Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az yetmiş puan veya uluslararası geçerliliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almış olmak; profesörlük bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması halinde ise bu sınavı başka bir yabancı dilde vermek, gerekir.

4) Üniversitelerarası Kurul, adayın başvurduğu bilim veya sanat dalından beş kişilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye tespit eder. İlgili bilim veya sanat dalında yeterli öğretim üyesinin bulunmaması halinde, jüri üç üye ile teşkil edilebilir. Profesörlük sınav jürisinde yer alan asıl ve yedek üyeler, adayın yayın ve çalışmalarını değerlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını Üniversitelerarası Kurula gönderirler. Asıl üyelerin hukuken geçerli bir mazerete dayalı olarak raporunu verememesi halinde, yedek üyelerin raporları, sırasına göre değerlendirmeye esas alınır. Jüri üyelikleri, jüri, değerlendirmeye esas alınan raporlar ve başvuru sonucu ilgililere elektronik ortamda erişime açılır ve bu bilgiler, erişime açıldığı tarihi izleyen beşinci gün ilgililere tebliğ edilmiş sayılır.

5) Üniversitelerarası Kurulca yeterli yayın ve çalışmaya sahip olduğuna karar verilen adaya profesörlük unvanı verilir.

6) Profesörlük başvurularında adayların yayın ve çalışmalarına ilişkin esas ve usuller Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

7) Yükseköğretim kurumları, doçent kadrosuna atama için, doçentlik unvanına sahip olmanın yanında Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacına yönelik olarak, bilim veya sanat disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilirler. Yükseköğretim kurumlarının belirlediği ek koşullar arasında sözlü sınavın yer alması halinde bu sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından oluşturulacak jürilerce yapılır.

MADDE 5- 2547 Sayılı ve 4/11/1981 Tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun 26. maddesinin (b) fıkrasındaki "Profesörlüğe yükseltilerek atama" ifadesi "Profesörlüğe atama" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 6- 2547 Sayılı ve 4/11/1981 Tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun 26. maddesinin (c) fıkrasındaki "Profesörlüğe yükseltilerek atanan" ifadesi "Profesörlüğe atanan" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 7- 2547 Sayılı ve 4/11/1981 Tarihli Yükseköğretim Kanunu'nun 29. maddesindeki "Ancak profesörlük, doçentlik veya doktor öğretim üyesi unvanlarını kazananlar her unvan dönemi içinde yükseköğretim kurumlarında fiilen iki yıl görev yapmadıkları takdirde yükseköğretim kurumları dışındaki çalışmalarında bu unvanı kullanamazlar." hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.